

Προοπτικές για τη διαμόρφωση μίας Εθνικής Στρατηγικής για την Αξιολόγηση στην Ελλάδα

Ο ρόλος της Ελληνικής Εταιρίας Αξιολόγησης

Λεονάρδος Καντσός
Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της ΕΕΑ

2^ο ΕΤΗΣΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, 2 Οκτωβρίου 2018,
Θεσσαλονίκη

Πλαίσιο

Η Εθνική Στρατηγική Αξιολόγηση καθορίζει τα πρότυπα για τις πρακτικές αξιολόγησης στο επίπεδο μίας χώρας.

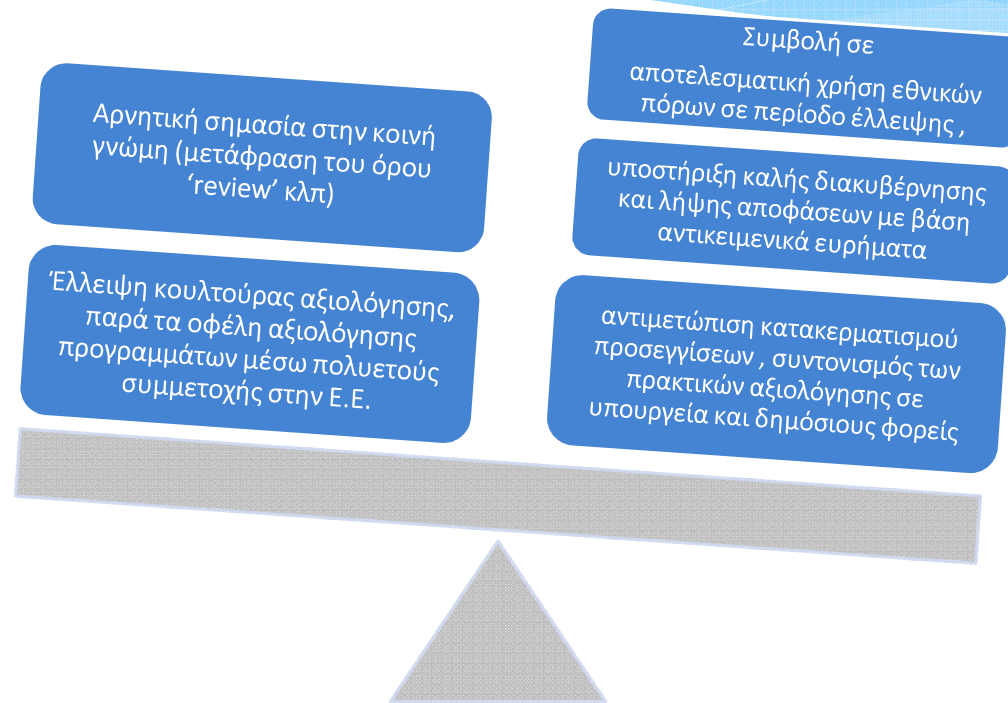
Διασφαλίζει ότι αξιόπιστα και αντικειμενικά ευρήματα χρησιμοποιούνται κατά τον σχεδιασμό, εφαρμογή, χρηματοδότηση, αναθεώρηση υφιστάμενων και προτεινόμενων πολιτικών ή νομοθεσίας.

Με την ανάπτυξη συστημάτων, διαδικασιών και εργαλείων διεξαγωγής ανεξάρτητων αξιολογήσεων, βελτιώνει τις κυβερνητικές και κοινοβουλευτικές επιδόσεις στην εφαρμογή συναφών, αποδοτικών, αποτελεσματικών, βιώσιμων, με πραγματική επίπτωση πολιτικών, νομοθεσίας και προγραμμάτων.

Πλαίσιο

- * Η προοπτική μίας Εθνικής Στρατηγικής Αξιολόγησης (ΕΣΑ) και η συνεισφορά της Ελληνικής Εταιρίας Αξιολόγησης (ΕΕΑ) συζητήθηκαν κατά το ετήσιο συνέδριό της 2017.
- * Το 2018 το Δ.Σ. αποφάσισε τη σύσταση μίας ομάδας εμπειρογνομόνων (ακαδημαϊκών, αξιολογητών, στελεχών της κεντρικής διοίκησης και μελών του ΔΣ) με στόχο την κατάρτιση ενός policy paper.
- * Η παρουσίαση περιλαμβάνει μία συνοπτική αποτύπωση υφιστάμενων μηχανισμών και πρακτικών αξιολόγησης στην κεντρική διοίκηση και προτάσεις αναφορικά με τη θεσμική κατοχύρωση της αξιολόγησης και την ανάπτυξη μίας ΕΣΑ.
- * Η ΕΕΑ στοχεύει στην κινητοποίηση του διαλόγου μεταξύ εμπειρογνομόνων και εθνικών φορέων για την ανάπτυξη του εθνικού συστήματος αξιολόγησης καθώς και στην αξιοποίηση της εμπειρίας άλλων χωρών μέσω του φόρουμ του EES2018.

Είναι αναγκαία μία Εθνική Στρατηγική Αξιολόγησης στην Ελλάδα;

Υφιστάμενοι μηχανισμοί και πρακτικές αξιολόγησης : *Κεντρική Διοίκηση*

Συλλογικά όργανα και θέσεις με πιθανό ρόλο στην αξιολόγηση δημόσιων πολιτικών (π.χ. Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, Γενική Γραμματεία Συντονισμού του Κυβερνητικού Έργου, Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής, Κυβερνητικό Συμβούλιο Κοινωνικής Πολιτικής).

Αξιολόγηση στην Εθνική αναπτυξιακή στρατηγική 2018 και στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (SDGs).

Αδύναμος ρόλος της αξιολόγησης στον Προϋπολογισμό και στο Κοινοβούλιο.

Υφιστάμενοι μηχανισμοί και πρακτικές αξιολόγησης : προσφορά -ζήτηση, παραδείγματα

Ζήτηση

- Κατά τις 3 τελευταίες δεκαετίες η ζήτηση αξιολογήσεων κινητοποιήθηκε κυρίως μέσω της διαχείρισης των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.

Παραδείγματα

- Εθνικός μηχανισμός συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής , σχεδιασμός συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Προσφορά

- Ιδιωτικές συμβουλευτικές επιχειρήσεις , μεμονωμένοι εμπειρογνώμονες, ακαδημαϊκά ιδρύματα/ερευνητικοί φορείς. Επίπτωση της κρίσης;

Υφιστάμενοι μηχανισμοί και πρακτικές αξιολόγησης : *ισχυρά σημεία και περιορισμοί*

Σύνδεση σημαντικού μέρους δημόσιων πολιτικών με τα προγράμματα στήριξης ΕΕ-ΔΝΤ από το 2010 (αλλά ελάχιστες αξιολογήσεις διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων).

Μη ανεπτυγμένες διαδικασίες λήψης αποφάσεων βάσει αντικειμενικών ευρημάτων.

Περιορισμένη ικανότητα του δημοσίου τομέα στον σχεδιασμό και εφαρμογή δημόσιων πολιτικών-στρατηγικών (ειδικά μακροπρόθεσμα).

Κατακερματισμός υφιστάμενων μηχανισμών και πρακτικών αξιολόγησης σε πολιτικές-τομείς.

Πρόσφατες κυβερνητικές πρωτοβουλίες (Αναπ. Στρατηγική και SDGs), ενεργή κοινότητα εμπειρων αξιολογητών, πολυάριθμες σχετικές αποκεντρωμένες μονάδες στο σύστημα διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων από ΕΕ πολιτικών.

Υφιστάμενοι μηχανισμοί και πρακτικές : η έλλειψη κουλτούρας αξιολόγησης

- Η πρακτική διεξαγωγής τακτικής αξιολόγησης δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος πολλών τομέων πολιτικής (εστίαση της αξιολόγησης σε συγχρηματοδοτούμενες από την Ε.Ε. πολιτικές).
- Ικανοποιητική προσφορά αξιολογητών , αλλά ο ακαδημαϊκός κόσμος δεν έχει επενδύσει επαρκώς στην έρευνα και εκπόνηση αξιολογήσεων, ενώ δεν υφίστανται πρακτικές επαγγελματικής πιστοποίησης.
- Περιορισμένη συζήτηση που μπορεί να τροφοδοτήσει τη δημόσια διαβούλευση για δομές και χρήση της αξιολόγησης. (Πρόσφατη ίδρυση εθνικής εταιρίας αξιολόγησης).
- Περιορισμένες ρυθμίσεις στη διοίκηση για διενέργεια αξιολογήσεων και διάδοση αποτελεσμάτων σε υπευθύνους λήψης αποφάσεων.
- Έλλειψη στοιχείων για υφιστάμενες ρυθμίσεις στο Κοινοβούλιο ή σε ανώτατα ελεγκτικά όργανα για διενέργεια και αξιοποίηση αξιολογήσεων.
- Έλλειψη πλουραλισμού (προσφορά από διάφορους κλάδους και με διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις) θεσμών και αξιολογητών σε κάθε πεδίο δημόσιας πολιτικής.
- Εστίαση αξιολογήσεων κυρίως σε εισροές, εκροές, διαδικασίες και λιγότερο σε αποτελέσματα-επιπτώσεις.

*βάσει των κριτηρίων του International Atlas of Evaluation

Προτάσεις θεσμικής κατοχύρωσης της αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο : εναλλακτικές επιλογές και βασικές αρχές

Αξιολόγηση που κινητοποιείται από το εθνικό επίπεδο.

Νομοθετημένο και τυπικό σύστημα. Νόμος για την ανάπτυξη Εθνικής Στρατηγικής Αξιολόγησης.

Βραχυπρόθεσμα : Θεσμική κατοχύρωση σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής (όχι σε όλο τον δημόσιο τομέα). Εστίαση σε αξιολόγηση πολιτικών – στρατηγικών.

Μικτό σύστημα στη διοίκηση – δομές της ΕΣΑ.

Το Κοινοβούλιο κυρίως ως χρήστης αξιολογήσεων.

Ανάπτυξη ΕΣΑ με σχέδιο δράσης στη βάση των 4 αξόνων του Global Evaluation Agenda.

Προτάσεις θεσμικής κατοχύρωσης της αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο

Ο βασικός στόχος ενός εθνικού συστήματος αξιολόγησης προτείνεται να είναι η παραγωγή έγκαιρης και αξιόπιστης πληροφορίας για τη βελτίωση της λήψης αποφάσεων και των επιδόσεων σχεδιασμού-εφαρμογής δημόσιων πολιτικών, συνεισφέροντας στις εθνικές προσπάθειες ανάπτυξης και σε επιλογές με απτά αποτελέσματα για τους πολίτες.

Προτάσεις για την ανάπτυξη μίας Εθνικής Στρατηγικής Αξιολόγησης : μερικές βασικές δράσεις

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Λεονάρδος Καντσός

Ελληνική Εταιρία Αξιολόγησης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Leonardos.kantsos@hellenicevaluation.org

www.hellenicevaluation.org